

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 520
van **CAROLINE GENNEZ**
datum: 17 april 2020

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Coronacrisis - Bedrijfssteun en de de-minimisregel

Om bedrijven te helpen tijdens de coronacrisis heeft de Vlaamse Regering een aantal steunmaatregelen ontwikkeld. Deze overheidssteun moet in overeenstemming zijn met de Europese wetgeving over staatsteun.

1. Welke mogelijkheden heeft de regering om bedrijven die in overeenstemming zijn met de Europese regelgeving tijdens de coronacrisis steun te geven?
2. Waarom vallen de volgende regelgevingen onder de toepassing van verordening nr. 1407/2013 van de Europese Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun? Ik verwijs specifiek naar de volgende besluiten:
 - a) besluit van de Vlaamse Regering van 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus (de 'hinderpremie');
 - b) besluit van de Vlaamse Regering van 10 april 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die een omzetsdaling hebben ten gevolge van de exploitatiebeperkingen opgelegd door de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus (de 'compensatiepremie').
3. Bij de evaluatie van de de-minimisregel in 2019:
 - a) hoeveel bedrijven zaten op het einde van het jaar aan de maximale hoeveelheid steun die zij mochten krijgen onder de de-minimisregel;
 - b) hoeveel van deze bedrijven waren maatwerkbedrijven?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 520 van 17 april 2020

van **CAROLINE GENNEZ**

1. De staatssteunregels bevatten verschillende mogelijkheden, elk met hun eigen voor- en nadelen en met een aangepaste procedure. In het kader van de coronacrisis zijn in grote lijnen volgende 3 pistes mogelijk.

a) Steun op basis van de de-minimisverordening

De de-minimisverordening voorziet dat per begunstigde onderneming per 3 jaar tot maximaal 200.000 euro de-minimissteun kan gegeven worden, waarbij alle de-minimissteun voor alle projecten, voor alle kosten, en vanwege alle verschillende overheidsdiensten moet opgeteld worden om na te gaan of het plafond al dan niet overschreden wordt.

Procedureel heeft de-minimis als belangrijkste troef dat dit niet moet worden aangemeld of ter kennis gegeven bij de EU Commissie. Dat impliceert dat de steungevende overheid onmiddellijk de gewenste steun kan invoeren zonder op een goedkeuring vanwege de EU te moeten wachten.

Ook inhoudelijk biedt de de-minimisverordening vele voordelen, aangezien deze verordening (behoudens enkele uitzonderingen, bv. voor de transportsector) zo goed als alle kosten aanvaardt. Bovendien bevat de de-minimisverordening ook geen maximaal steunpercentage. Er is dus in theorie heel veel vrijheid voor de steungevende overheid om – indien gewenst – quasi alle mogelijke kosten te aanvaarden, zelfs tot een steunpercentage van 100%. De enige voorwaarde is dat de begunstigde (op groepsniveau, dus met samentelling van alle verbonden ondernemingen) nog niet boven het maximaal aanvaardbare plafond van 200.000 euro steun op 3 jaar uitkomt.

b) Steun op basis van de algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV, Verordening nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard)

Deze algemene groepsvrijstellingsverordening bevat een hele reeks van categorieën van steun waarvan de Commissie van oordeel is dat deze verenigbaar zijn met het Verdrag, op voorwaarde dat een aantal criteria zijn vervuld. De AGVV bevat dus een aantal algemene voorwaarden die altijd van toepassing zijn, zoals o.a. maximale absolute steunbedragen en aanmeldingsdrempels, een aantal uitgesloten sectoren, de vereiste dat een investering stimulerend effect moet hebben, het verbod op het steunen van ondernemingen in moeilijkheden, de cumulregels, de transparantievereisten,...

Binnen deze AGVV heeft een overheid de bevoegdheid om zelf een steunbesluit op te stellen dat is "vrijgesteld" van aanmelding bij de EU Commissie (aanmelding is immers de algemene regel) en waarbij de lidstaat zich garant stelt dat het alle voorwaarden van de AGVV naleeft. Dan moet er dus niet gewacht worden op een goedkeuring door de EU. Dat laat de Commissie toe om zich te focussen op de

grote belangrijke dossiers die wel nog aangemeld worden. Voor de Coronacrisis verliep meer dan 95% van de staatssteun via de AGVV.

Procedureel moet de lidstaat wel een "ter kennisgeving" doen bij de EU. Dat wil zeggen dat de lidstaat de EU laat weten dat zij een steunregime heeft in de markt gezet dat voldoet aan de voorwaarden van de AGVV. Er wordt dan ook een SA (State Aid) nummer toegekend, op basis waarvan de EU later controles zal doen.

Inhoudelijk bevat de AGVV ook verschillende hoofdstukken, die elk een verschillende opsomming geven van de voor die soort van steun aanvaardbare kosten of investeringen, de maximale steunpercentages en andere randvoorwaarden. Die steun kan bv. slaan op regionale steun, KMO investeringssteun, steun voor toegang tot financiering, O&O steun, opleidingssteun, steun voor werkgelegenheid, milieu en energiesteun, sport, cultuur, lokale infrastructuur,...

Die AGVV wordt vaak gebruikt voor de "normale" steuntoekenning vanwege de Vlaamse overheid.

- c) Tijdens de coronacrisis heeft de Commissie ook een Tijdelijke Kaderregeling goedgekeurd (TK, Tijdelijke Kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak)

Deze tijdelijke kaderregeling werd in de eerste weken van de lockdown periode opgesteld. De eerste versie dateert van 19 maart. Een eerste bijsturing werd goedgekeurd op 4 april. Ondertussen is ook een tweede uitbreiding in voorbereiding.

Procedureel verschilt deze piste grondig van beide bovenstaande pistes. Het gaat immers niet om vrijstellingsverordening. Er is dus geen vrijstelling van aanmelding. Dat impliceert dat alle steun op basis van de TK eerst moet aangemeld worden bij de EU Commissie. In afwachting van een goedkeuring door de Commissie mag nog niet gestart worden met de uitvoering van de steun. In normale omstandigheden duurt zo'n aanmeldingsprocedure verschillende maanden maar in het kader van de covid-19 crisis heeft de Commissie een speciale taskforce opgericht die zeer snel de voorstellen van de lidstaten bekijkt en goedkeurt. De eerste dossiers werden zelfs binnen enkele dagen beslist, de huidige doorlooptijd is ongeveer 1 week, gelet op het grotere aantal dossiers dat wordt aangemeld door de lidstaten onder de TK.

Inhoudelijk geeft de TK vele mogelijkheden, zoals:

- Steun tot 800.000 euro per begunstigde in de vorm van subsidies, belastingsvoordelen,...
- Steun in de vorm van waarborgen of rentesubsidies, al dan niet via financiële intermediairs
- Exportkredietverzekeringen
- Steun voor O&O relevant voor Covid-19 onderzoek
- Investeringssteun voor O&O test- en opschalingsinfrastructuur
- Investeringssteun voor de productie van voor Covid-19 relevante producten
- Steun in de vorm van betalingsuitstel voor belastingen en/of opschorting van sociale premies van werkgevers
- Steun in de vorm van loonsubsidies voor werknemers om ontslagen tijdens de Covid-19 uitbraak te vermijden.
- Steun voor de herkapitalisatie

Uiteraard zijn er ook inhoudelijke beperkingen. Zo mag de steun niet gegeven worden aan ondernemingen die al voor coronacrisis in moeilijkheden waren (na te gaan op 31/12/2019) en moet de steun ook worden toegekend voor het einde van 2020. Binnen Vlaanderen werd reeds de uitgebreide Gigarant waarborgregeling van PMV aangemeld en goedgekeurd onder de TF.

2. Zowel de hinderpremie als de compensatiepremie werden opgezet onder de-minimis. In de eerste dagen van de lockdown was de Tijdelijke Kaderregeling nog niet definitief goedgekeurd door de EU Commissie en was er nog geen duidelijkheid omtrent de eventuele voorwaarden van dat nieuwe instrument. Er was toen nog sprake van "nationale" aanmeldingen per lidstaat, aangezien de TK spreekt over het herstel van een "ernstige verstoring van de economie van een lidstaat". De vrees bestond dat gewacht zou moeten worden op een allesomvattend dossier met alle maatregelen van zowel de federale overheid als van de verschillende gewesten.

De Vlaamse Regering wilde in de eerste dagen van lockdown snel optreden en duidelijkheid geven omtrent de steun die de ondernemingen konden verwachten. Er werd besloten om naar analogie met de hinderpremie voor openbare werken, een apart besluit op te stellen, gebaseerd op de de-minimisverordening. Met dergelijke besluiten had de administratie reeds voldoende ervaring opgebouwd zodat deze besluiten snel konden worden opgesteld. Ook de grootorde van de steun (4000 en 3000 euro per onderneming) sluit zeer goed aan bij een de-minimissteun, die per definitie slaat op kleine bedragen steun die de mededinging niet verstoren.

Maar zoals gezegd speelde vooral het feit dat deze steun onmiddellijk kon geïmplementeerd worden, zonder aanmelding en zonder coördinatie met de andere federale of gewestelijke overheden een doorslaggevende rol.

De weken daarna is gebleken dat ook op basis van de TK aparte aanmeldingen per gewest werden aanvaard door de Commissie. De Vlaamse Regering heeft zo ook besloten om de Gigarant crisiswaarborg van PMV aan te melden bij de Commissie op basis van de TK. De aanmelding werd ingevoerd op 2 april en door de Commissie goedgekeurd op 9 april.

3. Het Agentschap Innoveren & Ondernemen beschikt niet over gegevens over het aantal bedrijven dat de maximale hoeveelheid steun bereikt die men kan krijgen onder de de-minimisregel.